

Bilaga 1

Felaktiga utbetalningar (FUT) och förebyggande av välfärdsbrott

Ekonomiskt bistånd ska betalas ut på korrekta grunder. Det är en viktig del av både rättssäkerheten för den enskilde och förtroendet för välfärdssystemet.

I Knivsta kommun arbetar vi aktivt för att förebygga felaktiga utbetalningar, samtidigt som handläggningen ska vara rättssäker, proportionerlig och präglas av respekt för den enskilde.

1. Utredning vid misstanke om felaktig utbetalning

När det framkommer uppgifter som ger anledning att misstänka att ekonomiskt bistånd kan ha betalats ut på felaktiga grunder ska socialnämnden ta ställning till om en utredning om felaktig utbetalning ska inledas.

Utredningen ska bedrivas sakligt, rättssäkert och proportionerligt. Utredningens omfattning ska anpassas utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet.

Den enskilde ska ges möjlighet att lämna synpunkter, förklaringar och kompletterande uppgifter om de omständigheter som ligger till grund för utredningen. Utredningen ska omfatta bedömning av vad som orsakat den felaktiga utbetalningen och om felet kan hänföras till den enskilde eller till socialtjänstens handläggning.

Den enskildes uppgiftsskyldighet enligt socialtjänstlagen ska särskilt beaktas i utredningen.

I bedömningen ska särskilt beaktas:

- om den felaktiga uppgiften eller den felaktiga utbetalningen kan bero på missförstånd eller bristande kunskap
- om det finns omständigheter som tyder på oaktsamhet eller uppsåt
- om den felaktiga uppgiften har påverkat rätten till bistånd och i vilken omfattning

Utredningen ska dokumenteras så att det tydligt framgår vilka uppgifter som har framkommit och hur dessa har bedömts.

2. Åtgärder vid felaktig utbetalning

När en felaktig utbetalning konstateras ska socialtjänsten ta ställning till lämplig åtgärd enligt gällande lagstiftning, exempelvis socialtjänstlagen, förvaltningslagen och bidragsbrottslagen.

Möjliga åtgärder kan vara:

- utredning avslutas utan vidare åtgärd
- återkrav
- anmälan enligt bidragsbrottslagen

Vid misstanke om bidragsbrott ska en individuell bedömning göras utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet.

Bedömningen ska bland annat beakta:

- om den felaktiga utbetalningen bedöms vara avsiktlig eller systematisk
- omfattningen av den felaktiga utbetalningen
- om den enskilde medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller underlåtit att lämna uppgifter av betydelse

I Knivsta kommun är utgångspunkten att åtgärder ska bidra till rättssäker handläggning och korrekt användning av offentliga medel.

3. Återkrav

När ekonomiskt bistånd har betalats ut på felaktiga grunder kan återkrav bli aktuellt, förutsatt att det finns lagstöd.

Återkrav kan bli aktuellt när den enskilde genom oriktiga uppgifter eller genom att inte lämna uppgifter har orsakat den felaktiga utbetalningen.

Bedömningen ska särskilt beakta:

- orsaken till den felaktiga utbetalningen
- den enskildes möjlighet att förstå sin uppgiftsskyldighet
- proportionalitet
- barnets bästa

Återkrav ska inte beslutas när förutsättningar saknas enligt lag eller när särskilda skäl talar emot det, exempelvis om felet beror på socialtjänstens handläggning.

4. Anmälan enligt bidragsbrottslagen

Vid misstanke om bidragsbrott ska socialtjänsten ta ställning till om anmälan ska göras enligt bidragsbrottslagen.

Bedömningen och skälen för ställningstagandet ska dokumenteras.